

ἀπέτεινε δένσιν, τὴν δένσιν, τοῦ νὰ μὴ παραστῇ διόλου ὁ ἐχθρός· ἀλλ' ἡ ἰδέα αὕτη δὲν ἐπῆλθεν εἰς τὴν Θηρεσίαν. Ἐπισφαλὴς ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου!

Ὅτε ἐν τῷ ἐντευκτηρίῳ τῆς θείας ἡ Θηρεσία εὐρέθη αἰφνης ἐνώπιον ἐκείνου, ὃν ἐνόμιζεν ὑπὲρ τὸ δέον παραμυθίσαντα τὴν θλίψιν ἐπὶ τῷ ἀπ' αὐτῆς χωρισμῷ, σφοδρότατον ἠσθάνθη ἐν τῇ καρδίᾳ ἄλγος. Ἐκέλευτο ὅτι αἴτιον τούτου ἦν τὸ ἀπρόοπτον καὶ ἄνευ τῆς εὐλαθείας ἥτις ἀπηγόρευεν αὐτῇ πᾶσαν κρίσιν περὶ τῆς προῖσταμένης, θὰ ἔλεγεν ὅτι καθῆκον εἶχον νὰ προειδοποιήσωσιν αὐτὴν περὶ τοῦ προκειμένου. Ἀλλὰ πολλῷ χεῖρον ἀνέβη τὸ πρᾶγμα ὅτε ἀφῆθη μόνη μετὰ τοῦ ξένου ἐκείνου. . . . τοῦ βεδήλου, ἵνα μὴ τι πλέον εἰπῶμεν. Συνεταράχθη φοβερῶς, ἐμμανὴς ἀμηχανία κατέλαβεν αὐτήν, οἷα ἡ καταλαμπάνουσα ἀπειρον κολυμπητὴν, ὅστις προῶρος εἰς τὰς ἰδίας δυνάμεις ἀφεθεὶς βυθίζεται. Μικροῦ δεῖν ἔτρεχε κατόπιν τῆς κυρίας δὲ Σαδορναὶ ὅπως εἴπῃ αὐτῇ.

— Ἀληθὲς ὅτι ἐκρίνα καὶ κατεδίκασα τὸν ἀνθρώπον αὐτὸν ἐνώπιόν σας· ἀλλὰ τότε δὲν ἦτο παρών. Τώρα, ὅτε ἐπανερχεται, φοβοῦμαι μήπως δὲν θὰ ἦμαι πλέον τόσον ἀδυσώπητος. Ἐχετε υπερβολικὴν πεποίθησιν εἰς τὴν αὐστηρότητά μου. Ἐάν τῷ συνεχώρουν!

Συνεκράτησεν αὐτὴν ἡ αἰσχύνη, ἴσως δὲ καὶ ὁ φόβος μὴ ἡ ἀδυναμία αὕτη θεωρηθῇ ὡς ἀπόδειξις ὅτι δὲν ἦτο εἰσέτι ὥριμος διὰ τὴν τελειότητα τοῦ μοναχικοῦ βίου. Ἐκάθισε προσπαθοῦσα νὰ καταβάλῃ πᾶσαν ἐπιείκειαν. Ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτῆς ἐσηματίσθη πτυχή βαρεῖα, ἣν ὁ Σενάκ ἐξέλαβεν ὡς ἐνδείξιν συγκαταλεγμένης ἀγανακτήσεως· καὶ ὅμως οὐδέποτε ἡ κόρη ἠσθάνθη ὀλιγωτέραν ἀγανάκτησιν ἢ τὴν ὧραν ἐκείνην! Ὁ Ἀλδέρτος εἶπεν αὐτῇ ζητῶν ν' ἀφοπλίσῃ τὴν κατ' ἐπιφάνειαν ἐκείνην ὀργήν.

— Σὰς ὀρκίζομαι, δεσποινίς, ὅτι οὐδόλως ἐπεζητήσα νὰ σὰς ἴδω πρὶν ἢ συγκατατεθῆτε εἰς τοῦτο. Ἐάν ἡ παρουσία μου σὰς δυσανεστῇ, μίαν μόνον εἵπατε λέξιν καὶ ἀποχωρῶ. Προτιμῶ νὰ μὴ σὰς βλέπω ἢ νὰ σὰς βλέπω οὕτως ὀργισμένην κατ' ἐμοῦ.

Εἶχε μείνει ὀρθὸς ἀναμένων τὴν ἀπόφασιν τῆς Θηρεσίας, ἥτις δεῖξασα αὐτῷ κάθισμα ἀπῆντησεν.

— Ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ ἡ ὀργὴ δὲν ὑπάρχει· ἄλλως δέ, πρέπει νὰ μάθω νὰ ὑπακούω. Διετάχθην νὰ σὰς δεχθῶ· ἄς συνομιλήσωμεν λοιπὸν ἕως οὗ σημάνῃ ὁ κῶδων. Ὁ ἀδελφός μου εἶναι ἐν Παρισίοις, τὸ γνωρίζω· πῶς ἔχει τὴν ὑγίειαν;

Ὁ Σενάκ ἠδυνάτει νὰ εἴρῃ πότερον προὔτιμα, τὴν ὀργὴν ὑφ' ἧς ἐνόμιζε τὴν νεάνίδα κατελημμένην, ἢ τὴν λίαν ἐπιδεικτικῶς πρὸ αὐτοῦ ἐκδηλουμένην ὑπακοήν. Ὡμίλῃσεν περὶ τοῦ Κιλλιάν, ἀλλὰ διὰ βραχέων, καθόσον ἐσπευδε νὰ φθάσῃ εἰς τὸ κύριον θέμα τῆς συνομιλίας. Κατὰ πάντα τὰ φαινόμενα, τὸ μέλλον αὐτοῦ ἐπρόκειτο νὰ καθορισθῇ κατὰ τὸ ἡμῶρον ἐκεῖνο, οὗ τὰ πρῶτα λεπτά παρήλθον ἥδη.

— Μία λέξις ἀπαγγελθείσα ὑπὸ τοῦ Κιλλιάν, εἶπε μετὰ σθεναρωτέρας φωνῆς, εἶναι ἡ αἰτία δι' ἣν ἤλθον ἐδῶ παγετώδης ἐκ τρόμου. Ἐλεγεν ὅτι . . . ἴσως σὰς ἀπέστειλαν εἰς ἄλλο μοναστήριον. Χωρὶς νὰ σκεφθῶ, διότι ὁ ἀνθρώπος πιστεύει εὐκόλως ὅτι φοβεῖται, ἤλθον νὰ εἰρῶ τὴν θείαν σας, ἥτις ἔσχε τὴν καλωσύνην, τὴν ἀνέλιπτον καλωσύνην, νὰ φανῇ

ἐπιεικὴς πρὸς τὸ ἄφρον τοῦτο διάδημά μου. Ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως σὰς ἐπάλεσε, καὶ ἰδοὺ πῶς εὐρισκόμεθα ὁμοῦ. Θεέ μου! ποία πρὸ μικροῦ ἀγωνία, καὶ ποία χαρὰ τώρα! Σὰς βλέπω καὶ πάλιν.

Ἡ Θηρεσία δὲν προσέβλεπε τὸν Σενάκ, ἀλλ' ἤσκει ὅτι ἤκουεν αὐτοῦ. Ἡ συγκίνησις ἐκείνη, ἡ προδῆλως εὐλικρινής, κατένυξε βαθύτατα τὴν καρδίαν αὐτῆς. Ἀλλὰ πῶς τότε νὰ συμβιδάσῃ ὅτι ἐβλεπε πρὸς τὰς λεπτομερείας ὅσας παρὰ τῆς Κλοτίλδης ἐγνώριζεν; Ἦνοιγεν ἥδη τὸ στόμα ὅπως ἐρωτήσῃ ἀλλὰ συνεκρατήθη μετὰ πολλῆς βίας. Εἰς τὰς παραμονὰς τοῦ νὰ υπερβῇ τὴν φλιάν τῆς μονῆς πρὸς τί νὰ ἐπιστραφῇ ὀπίσω ὅπως γνωρίσῃ τί ὀπισθεν αὐτῆς καταλείπει. Ἐχουσα πάντοτε τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπὶ τῶν λεπτοφυῶν αὐτῆς χειρῶν εἶπε:

— Τί σημαίνει ποῦ κατεικῶ; Εἴτε ἐδῶ, εἴτε ἀλαχοῦ, εἰμαι μνηστὴ τὴν ὁποίαν οὐδεὶς δύναται ἄνευ ἱεροσυλίου νὰ διαμψισθῇ πρὸς ὃν ἐξέλεξε μνηστῆρα.

— Πάντοτε λοιπὸν ὁ αὐτὸς λόγος! ἀνέκραγεν ὁ νέος πλῆκτων τὸ μέτωπον. Ὡς νὰ ἤθελον νὰ σὰς ἀρπάσω ἀπὸ τοῦ Θεοῦ! Ἐάν νῦδόκει νὰ σὰς παραχωρήσῃ εἰς ἐμέ, τί θὰ ἔχανε; Θὰ τῷ ἄφῃνα ὅλην τὴν ψυχὴν σας, ὅλην τὴν πίστιν σας· αὐτὸς οὗτος θὰ σὰς διέταττε νὰ μοι δώσητε τὴν καρδίαν σας. Καὶ ὁμοῦ ὄντες πόσα καλὰ θὰ ἐκάμνομεν! Ποῖα παραδείγματα τιμῆς, πίστεως, φιλανθρωπικοῦ ζήλου θὰ παρείχομεν εἰς τὸν κόσμον! Πῶς θὰ τῷ ἐδεικνύετε ὅτι δύναται νὰ ἦναι ἅγια γυνὴ γονυκλιτῶς λατρευομένη, μῆτηρ ὑπὸ φίλτρου περιβαλλομένη! Μὴ λησμονεῖτε τὸ ἱερὸν λόγιον ὅτι οὐχὶ οἱ νεκροὶ τὸν Κύριον ὑμνοῦσι. Καὶ ὅμως θέλετε ν' ἀποθάνετε!

— Δὲν θέλω ν' ἀποθάνω, εἶπεν ἡ Θηρεσία, ἥς οἱ δάκτυλοι πυρετωδῶς συνεπλέκοντο. Ὁ οἰκτός σας μὲ ἐπαναστατεῖ ἐπὶ τέλους. Νομίζετε ὅτι αὐτὸ ἀπολαύσεις μου θὰ ἦναι ὀλιγωτέρον μεγάλοι, διότι δὲν θὰ προήρχοντο ἐξ ὑμῶν, καὶ ὅτι ἡ εὐδαιμονία μου δὲν θὰ ὀτηρίζηται ἐπὶ ὑποσχέσεων ἐδρασιωτέρων τῶν ἰδικῶν σας; Οἱ γῆνοι ἐρωτες δὲν προδίδονται ὁἷτον ἢ βράδιον, δὲν ἀποβαίνουσιν ἀτυχεῖς, ἀπατηλοὶ ἢ ἀπατώμενοι, μυσαροὶ εἰς τὰς δυσπιστίας αὐτῶν, γελοιοὶ εἰς τὴν βεβαιότητα, οὐδέποτε ἀσφαλεῖς περὶ τῆς αὔριου.

— Δεσποινίς, ὑπέλαβεν ὁ Σενάκ θλιβερόν μειδίων, γινώσκω ἴσως κάλλιον ὑμῶν τὸ μάταιον καὶ τὸ ἐπικνηρόν τῶν ἀνθρωπίνων φίλτρων· πολλὰ εἶδον παραδείγματα. Κατὰ τινα τοῦ βίου μου ἐποχὴν ἠθέλησα καὶ ἐγὼ νὰ ἐξαρθῶ καὶ νὰ στερηθῶ ἐπὶ μονιμωτέρας βάσεως. Ἀλλὰ σήμερον, χάρις εἰς ὑμᾶς γνωρίζω ὅτι ὁ θησαυρὸς τοῦ ἀληθοῦς ἔρωτος, ὁ μόνος ἀξίος καρδίων οἷαι αἱ ἡμετέραι, δύναται ν' ἀνευρεθῇ ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. Κἂν ἔτι ἐν τῷ κόσμῳ εἰς μόνος ἀνὴρ καὶ μία μόνη γυνὴ ὑπῆρχον ἱκανοὶ νὰ ἀνταγαπῶνται πιστῶς, ἥρκει τοῦτο πρὸς ἀποθέωσιν τοῦ ἔρωτος. Ὁ ἔρωτος εἶναι ὡς ἡ ἀνέφελος ἡὼς, ἥς τὴν αἰγλὴν ἀναζητεῖ ὁ περιμνηστὴς ἀντὶ μυρίων καμάτων καὶ κινδύνων ἐπὶ τῶν δυσπιστίων κορυφῶν. Ἐκατοντάκις ἡ ἀχλὺς συγκαλύπτει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν φωστῆρα τῆς ἡμέρας, καὶ ὅμως αἰσθανόμεθα ὅτι ὁ ἥλιος εἶναι ἐκεῖ, ὀπισθεν τοῦ σκοτεινοῦ ἐκείνου παραπετάσματος. Καὶ ὅταν κατ' ἀνέλιπτον συγκυρίαν ἴδωμεν

αὐτὸν ἐκκύπτοντα ἀπὸ τοῦ θόκου, περιβεβλημένον τὴν δόξαν καὶ ἀναδιδόντα τὴν ζωογόνον αὐτοῦ θερμότητα, δὲν μετανοοῦμεν πλέον ὅτι περιεφρονήσαμεν τὰς ἀπενθαρρυντικὰς προορμήσεις : «Πρὸς τί ἀναγριχᾶσθε εἰς τὰς κορυφάς ; Οὐδὲν θὰ ἴδωτε καὶ θὰ καταβῆτε ἀπειρηκότες ! ». Ἄ ! ἐὰν συνηνεῖτε νὰ λάβετε τὴν χεῖρά μου, ν' ἀναβῆτε μετ' ἐμοῦ τὸ φιλτάτον ὄρος, θὰ πύλογεῖτε τὸν Θεὸν ὅτι μὲ ἐπήκουσε καὶ ἐγὼ θὰ σὰς πύχαριστούν γονυκλιτῆς διὰ παντὸς τοῦ βίου μου !

Ἡ δεσποινὶς δὲ Κιλλιὰν ἤκουε ταῦτα μετὰ μεγίστης ταραχῆς, ἥς δὲν ἠδύνατο ὁ Σενάκ νὰ μαντεύσῃ τὸ ἀληθὲς αἶτιον· ἐνόμιζεν ὅτι εἶχε νὰ παλαίσῃ ἀπλῶς τὴν ὥραν ἐκείνην κατὰ τοῦ ἐξηγμένου ζήλου εὐσεβοῦς ψυχῆς, ἐνῶ ἡ Θηρεσία ἀκούουσα αὐτοῦ ἐσθλάδαζεν ἐν καρδιαλγεί καταπλήξει, ἥκιστα μετεχούσῃ θρησκευτικῆς ιδέας, καὶ διηρωτάτο·

— Τίς μὲ ἠπάτησε ; Τίς μὲ ἀπατᾷ ; Αὐτὸς ἢ ἡ γυνή, ἥτις διατείνεται ὅτι ἤκουσε παρ' αὐτοῦ ὅσα καὶ ἐγὼ ἀκούω ;

Ὡς πᾶσαι αἱ εὐθῆται καὶ χρησταὶ ψῦχοι, ἐβδελύσσετο τὸ ψεῦδος, ὅτε δ' εἶχεν αὐτὸ ἀπέναντι ἤθελε νὰ τὸ ἀποκαλύψῃ. Ποῖον συμφέρον ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ὁ Σενάκ προσποιούμενος βαθὺν καὶ ἀποκλειστικὸν ἔρωτα, ἐὰν ἀπλῶς ἐπρόκειτο περὶ ἰδιοτροπίας αὐτοῦ ; Ὁ πλοῦτος αὐτοῦ καθίστη αὐτὸν ἀνώτερον πάσης κατηγορίας ἐπὶ βδελυγῇ συμφεροντοσκοπία. Εἰς τὸν νοῦν τῆς νέας ἐπῆλθεν αἰφνης ἡ ἰδέα αὐτῇ.

— Ἴσως ὁ Χριστιανὸς μεταχειρίζεται αὐτὸν ὡς μέδον ὅπως μὴ ἀποχωρήσῃ τοῦ κόσμου· ἴσως μοι τὸν ἐστειλε διὰ νὰ παλαίσῃ κατ' ἐμοῦ.

Καὶ μετ' ἀδόλου παρησίας ἐξεδήλωσε τὴν γεννωμένην παρ' αὐτῇ ταύτην ὑπόνοιαν· ὁ Σενάκ εὐθὺς ἀπῆντησεν·

— Εἶδον τὸν ἀδελφόν σας σήμερον τὸ πρῶτον ἀφότου ἐπέστρεψα ἐξ Αἰγύπτου, ἐγὼ δὲ τὴν ἐπιούσαν τῆς ἀφίξεώς μου εἶδον τὴν κυρίαν δὲ Σαβορνά καὶ ἦνοιξα αὐτῇ τὴν καρδίαν μου.

— Εἴχετε λοιπὸν ἰδεῖ τὴν θείαν μου ;

— Ἡ ἐπίσκεψίς μου αὐτὴ εἶναι ἡ τρίτη. Δὲν σὰς τὸ εἶπεν ;

— Ὅχι, ἀπῆντησεν ἡ Θηρεσία, ἥς ἡ ταραχὴ ἀφίκετο εἰς τὸ κατακόρυφον ἐκ τῆς ἀποκαλύψεως ταύτης.

Ἦγνῶει πλέον τί νὰ εἴῃ· δὲν ἐνόει πλέον οὔτε τί ἐν αὐτῇ συνέβαιnen, οὔτε τὴν διαγωγὴν τῶν ἄλλων. Καὶ αὐτὸ τὸ μέλλον, ὅπερ ἄλλοτε ἐφαίνετο αὐτῇ σαφῶς διαγεγραμμένον, ἀπέβαινε συγκεχυμένον καὶ ἀμφίβολον· Ἐνα μόνον πόθον εἶχε τὴν ὥραν ἐκείνην, νὰ ἀθεσῇ μόνῃ ὅπως δυνηθῇ νὰ συγκεντρώσῃ τὰς σκέψεις αὐτῆς, καὶ ὅμως δὲν ἠσθάνετο τὴν δύναμιν ν' ἀποπέμψῃ τὸν Ἀλδέρτον. Εὐτυχῶς ὁ κώδων σημαντικῶς ἀπήλλαξεν αὐτὴν τῆς ἀμυχανίας. Ἀμα τούτου κρουσθέντος ἡ Θηρεσία ἠγέρθη ὡς δι' ἐλαττηρίον.

— Ὡρα νὰ χωρισθῶμεν, εἶπε μὴ προσβλέπουσα τὸν Σενάκ. Χαίρετε, εἶπατε εἰς τὸν ἀδελφόν μου ὅτι τὸν ἀγαπῶ ὑπὲρ πάντων ἄλλο ἐν τῷ κόσμῳ· καὶ ἐκεῖνος μὲ ἀποφεύγει, ὡς νὰ τῷ ἔκαμα κακόν . . .

— Μοὶ ἐπιτρέπετε νὰ ἐπανέλθω ; ἠρώτησεν ὁ νέος μετὰ τοῦ ἀμειλίκτου τῶν ἐρώτων ἐγώισμοῦ.

Ἡ δεσποινὶς δὲ Κιλλιὰν ἔστη ἐπὶ τῆς φλίας, ἣν

οὐδενὶ ἀνδρὶ ἐπετρέπετο νὰ ὑπερβῇ, καὶ εἶπε μετὰ μικρὰν σκέψιν·

— Μετὰ χαρᾶς θὰ σὰς δεχθῶ ἐὰν μοι φέρετε τὸν ἀδελφόν μου.

Ἐπιχαρίτως ὑπέκλινε τὴν θελξίφρονα κεφαλὴν αὐτῆς, εἰτα ἀπεχώρησεν ἀφείσα τὸν Ἀλδέρτον μετ' ἀορίστον αἰσθήματος ἐλπίδος, οὗ ὅμως οὐδένα εὔρε λόγον ὅτε μόνος ἐν τῇ λεωφόρῳ Κλέδερ ἀνεπόλησε τὰ ὑπὸ τῆς Θηρεσίας λεχθέντα.

— Ἔστω, ἐὰν ἴναι ἀνάγκη νὰ φέρω τὸν Χριστιανὸν εἰς τὸ ἐντευκτήριον, ἢ ἀδελφῇ του θὰ τὴν ἴδῃ, εἶπε μεγαλοφώνως ἐπισπεύδων τὸ βῆμα. Θεέ μου ! ἐὰν ἐγνώριζε ποῖον ἔρωτα πρὸς αὐτὴν τρέφω.

Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν ἡ κυρία δὲ Σαβορνά διὰ μακρῶν ὠμίλησε μετὰ τῆς ἀνεψιᾶς αὐτῆς.

— Τέκνον μου, εἶπεν ἐν συμπεράσματι, δύο ἤδη ἔτη μοι ζητεῖς τὴν ἄδειαν νὰ καταταχθῇς εἰς τὰς δοκίμους, καὶ ἐγὼ ἀρνοῦμαι· σήμερον σοὶ δίδω τὴν ἄδειαν. Ὅταν θέλῃς, εἰπὲ μίαν λέξιν· θὰ ἔχῃς δωμάτιον ἐν τῇ πτέρυγι τῶν δοκίμων καὶ λευκὸν πέπλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Ὅσον διὰ τὴν μίστρες Κράου, θὰ τὴν ἀποστείλωμεν εἰς Ἰρλανδίαν. Εἴμεθα σύμφωνοι λοιπὸν, οὐδεμίαν πλέον ἔχω νὰ κάμω ἔνστασιν· ἡ ἀπόφασίς ἀπόκειται εἰς σέ.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ νεάνις προσήλου ἐκκληκτικὸς τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς θείας, μὴ τολμῶσα ν' ἀποτεινῇ αὐτῇ τὴν ἐπὶ τῶν χειλέων αὐτῆς ἐρώτησιν·

— Θέλεις νὰ γνωρίσῃς διατρίβοι λέγω ταῦτα ; εἶπεν ἡ μοναχῇ. Ἰδοὺ ὁ λόγος. Ἀφότου μοὶ ἀνεκοίνωσας τὴν ἀσέβειαν τοῦ ν' ἀποχωρήσῃς τοῦ κόσμου, παρακαλῶ τὸν Θεὸν νὰ σέ διαφωτίσῃ πρὸ παντὸς διὰ τῆς μεγάλης δοκιμασίας περὶ τῆς κλήσεως, ἣν νομίζεις ὅτι ἔχεις.

— Ποίᾳς δοκιμασίας ; ἠρώτησεν ἡ Θηρεσία δι' ὑποτρομύσεως φωνῆς.

— Τῆς γνωστῆς σοὶ νῦν, τῆς τοῦ ἀγαπᾶν καὶ ἀγαπᾶσθαι.

Ἡ δεσποινὶς δὲ Κιλλιὰν συνέκρυπεν ἐν ταῖς χερσὶ τὸ πρόσωπον καὶ ὑπεψιθύρισεν οἷον αἰσχυνομένη αὐτῇ·

— Εἶναι δυνατόν !

Ἀλλὰ δὲν ἐζήτησε παρὰ τῆς θείας αὐτῆς, τοῦλάχιστον τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, ὅπως ἐτοιμασθῇ τὸ δωμάτιον αὐτῆς ἐν τῇ πτέρυγι τῶν δοκίμων.

ΙΗ'.

Ὁ Ἀλδέρτος μάτην καθιέτευσε τὸν πείσμονα Χριστιανὸν νὰ μεταβῇ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν μονὴν τῆς λεωφόρου Κλέδερ.

— Ἐὰν ἡ ἀδελφῇ μου θέλῃ νὰ μὲ ἴδῃ, ἄς ἔλθῃ ἐδῶ, ἀπῆντησεν ὁ Χριστιανός. Δὲν ἐννοεῖς ποῖος ὁ λόγος δι' ὃν ἐπιμένει νὰ μεταβῶ ἐκεῖ. Ὅπισθεν αὐτῆς θὰ εὔρω τὴν κυρίαν δὲ Σαβορνά, ὅπισθεν δ' αὐτῆς τὸν πνευματικόν. Ἀλλὰ γνωρίζεις τὰ πρὸς τὴν θείαν μου αἰσθήματα, δὲν αἰσθάνομαι δὲ ἀκόμη ὄριμον τὸν αὐτόν μου πρὸς ἐσχάτην ἐξομολόγησιν, ὅ,τιδήποτε κἂν συμβῇ.

Οἱ δύο φίλοι ἐβλέποντο καθ' ἐκάστην καὶ ἀφότου ἡ Κλοτίλδην δὲν ὑπῆρχε πλέον μεταξύ αὐτῶν, ἡ ἀρχαία οἰκειότης ἀποκαθίστατο. Ἐν τούτοις ὁ μαρκή-

σιος καὶ κατ' αὐτὰς τὰς διαχυτικώτερας ὥρας ἀπέφευγε πάντα ὑπαινιγμὸν περὶ τῶν μεταξὺ τῆς γυναικὸς ἐκείνης καὶ αὐτοῦ γενομένων. Ἐφαίνετο ὅτι ἐλπισμόνῃσεν αὐτὴν· ἀλλὰ μίαν ἐσπέραν ὁ Ἀλδέρτος εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Κιλλιάν κατέλαβεν αὐτὸν ἐπ' αὐτοφώρῳ προσδλέποντα φωτογράφημα, ὅπερ εὐθὺς ἀνεγνώρισε. Τὸ κατ' ἀρχὰς ὁ ἀσθενὴς ἠθέλησε νὰ κρύψῃ τὴν εἰκόνα, ἣν ἐκράτει εἰς τὰς ὑποτρομεύσας αὐτοῦ χεῖρας· ἀλλὰ μετὰ πολὺν ἀγῶνα τείνων ταύτην πρὸς τὸν φίλον αὐτοῦ.

— Ὁμολόγησον, εἶπεν, ὅτι ἔχει ὀφθαλμοὺς δυνάμενους νὰ σὲ παραλύρωσιν εἰς ἀφροσύνην, κἂν ἐτι γινώριζες ὅτι ἡ ἀφροσύνη αὐτὴ θὰ ἦναι ἡ τελευταία σου,

Ὁ Σενὰκ ἔλαβε τὴν εἰκόνα, ἣν κάλλιστα ἐγνώριζε, καθὼς ἰδὼν αὐτὴν ἐν Καίρῳ ἐν τῷ φωτογραφείῳ τοῦ Σεβάχ. Τὸ ὄνομα Λουξὸρ μετὰ μιάς ἡμερομηνίας ἦν κεχαραγμένον διὰ γραφῆς, ἣν ὁ Ἀλδέρτος βλέπων πρὸ τινων μνηδῶν θὰ ὥχρια· ἀλλὰ τοῦ λοιποῦ ἡ Κλοτίλδη Κεστμεδέρτ δὲν ἐρρύθμιζε πλέον τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας αὐτοῦ, βλέπων δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκείνους, οἵτινες δι' αὐτὸν ἦσαν πλέον ὀφθαλμοὶ κοινοὶ καὶ ἀδιάφοροι, ἠσθάνετο τὴν ἥκιστα κολακευτικὴν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἐντύπωσιν, ἣν αἰσθανόμεθα ἐνῶπιον τῶν ἐρειπίων ἐρώτων τινῶν. Τὴν ὥραν ἐκείνην θὰ προὔτιμα ν' ἀκρωτηριασθῇ τὰς χεῖρας ἢ νὰ ὁμολογήσῃ ποίαν ἐπίδρασιν ἐξήσκησεν εἰς τὸν βίον αὐτοῦ ἡ γυνὴ ἐκείνη, ποίας βασάνους ἀπολέσας αὐτὴν ὑπέστη. Ἐπειδὴ δ' ἐσιώπα, ὁ Κιλλιάν ὑπέλαβε·

— Σὺ, δὲν δύνασαι νὰ τὴν ἐννοήσῃς· ἀγαπᾷς ἡδέα ὡς μυσώτις βλέμματα. Στοιχηματίζω ὅτι ὁ πονηρὸς σπινθὴρ τῶν στιγνῶν τούτων ὁμμάτων σοὶ προσενεῖ περισσότερον τρόπον παρὰ θαυμασμόν. Καὶ ὅμως!...

Ἀμφότεροι ἐσιώπησαν, βεβυθισμένοι ἑκάτερος εἰς τὰς σκέψεις αὐτοῦ.

— Τέλος πάντων, εἶπε μετὰ μικρὸν ὁ Κιλλιάν, ἔχω ἐν εὐτύχημα, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ εἶχον πάντες εἰς τὴν θέσιν μου, δὲν λυποῦμαι τὴν ζωὴν. Ἀπὸ τῆς ἐπανόδου μου πολλάκις ἐπηρώτησα ἑμαυτὸν εἰς τί χρησιμεύουσιν οἱ φίλοι. Λοιπὸν, φιλῆτε, εὖρον ὅτι χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ παρηγορῶσιν ἡμᾶς δεινοπαθοῦντας. Ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν συνήντησα τυχαίως τρεῖς ἢ τέσσαρας, ὧν ἡ θέα μοι ἐνέεινε γλυκύθυμον καρτερίαν. Πρῶτον τὸν Βιεζάκ καρκινοδοτοῦντα καὶ τὴν ἑτέραν χεῖρα ὑποτρομέμουςαν πρὸ τοῦ στομάχου αὐτοῦ ἔχοντα· νὰ περιπατῇ τις ἐπὶ τῶν βουλεδάρτων ἐν τῇ θαυμασίᾳ ταύτῃ καταστάσει, τοῦτο ἀληθῶς ὑπερβαίνει τὴν διάνοιάν μου. Ὁ Ἰωταδὲλ ἐνυμφεύθη, καὶ ἐντὸς δύο ἐτῶν ἡ σύζυγός του τὸν κατέστησε τόσον γελοῖον ὥς ἐκ τοῦ τρόπου δι' οὗ ἐκλέγει τοὺς ἐραστὰς τῆς, ὥστε αἱ μωραὶ παρθένοι ἀρνοῦνται νὰ παρουσιασθῶσι δημόσια συνοδευόμεναι ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ Σαῖντ Ἀρμελ μοι ἔκαμεν ἐπίσκεψιν ἀτελεύτητον, καὶ ἐσκότιζον τὴν κεφαλὴν μου διὰ ν' ἀνακαλύψω τὸ αἶτιον τοῦ εὐμενοῦς τούτου ἐνδιαφέροντος· μετὰ μίαν ὥραν καθιδρὸς μοι ἐξήτησε 50 εἰκοδόφραγκα· ὁ δεῖλαιος, καταστραφείς καθ' ὁλοκληρίαν, δὲν γινώριζει ἀκόμη οὔτε πῶς νὰ δανεισθῇ μετὰ χάριτος· ἀπῆλθεν ὑποκλινόμενος ἐδαφιαίως ἀφοῦ ἔλαβεν εἰκοσι μόνον φράγκα, διότι, μεταξύ μας εἰρήσθω, τὸ ταξίδιον ἀρκετὰ με ἐστοίχισε καὶ δὲν κολυμῶ ἐντὸς

χρυσοῦ. Τέλος ἐνθυμεῖσθαι τὸν Φρεκαγκοῦρ, τὸν δύντροφόν μας. Ἐχασε περίσιν τὴν λατρευτὴν σύζυγον του, ἣν μόλις χηρεύσασαν ἐνυμφεύθη.

Ἄ! ἀπέθανε λοιπὸν ὁ κύριος δ' Ἀρζικάν;

— Ἀπέθανεν ἐξ ἀποπληξίας ἐν τοῖς... δωματίοις τῆς ὀρχηστρίδος του. Ὡς ἦτο δίκαιον, οἱ δύο ἐπιζησαντες διεκανόνισαν τοὺς μικροὺς τῶν λογαριασμοῦ, ἅμα τῇ λήξει τοῦ τεταγμένου πένθους. Σήμερον ὁ Φρεκαγκοῦρ εἶναι κεκυθῶς, κατάλευκος, ἀγνώριστος καὶ μηδὲνα πλέον ἀναγινώριζων. Διέρχεται τὰς ἡμέρας του ἐν τῷ νεκροταφείῳ, ὅπου ἐκόμισαν ἐν τῷ αὐτῷ φερέτρῳ τὴν γυναῖκα καὶ τὸ ἀρτιγέννητον τέκνον του. Πιστεύεις ὅτι ἐξ ὧν σοὶ ἀπηνριθμησα αὐτὸς εἶναι τὸν ὁποῖον ὀλιγώτερον λυποῦμαι; Ἐνόησα ἀκούων αὐτὸν ὅτι δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἐν τῷ βίῳ ἄνθρωπος ἐραστῆς νεκρᾶς, νεκρᾶς λατρευτῆς, ἀκτινοβολούσης, ἀπαρμιλλοῦ, τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἴδῃ γηράσκουσαν, οὔτε ἐγκαταλείπουσαν αὐτόν, τὴν ὁποίαν, κἂν ἐτι θέλῃ, δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ λησμονήσῃ ἐν ταῖς ἀγκάλας ἄλλης, διότι, ὅπως λέγει καὶ ὁ ἴδιος. «Ποία σήμερον θὰ με θελήσῃ;» Κρίμα ὅτι ἐκείνη δὲν δύναται νὰ τὸν ἴδῃ· θὰ ἦτο λίαν νύχαριστὴν ἐν.

— Τὸν βλέπει, εἶπεν ὁ Ἀλδέρτος· εἰς ἐγνώριζες πῶς οἱ νεκροὶ μᾶς βλέπουσι!

— Κατὰ πάσαν πιθανότητα, φίλε μου, θὰ τὸ μάθω λίαν ταχέως· καὶ ἐπειδὴ περὶ τούτου ὁ λόγος, θὰ σε ζητήσω μίαν χάριν. Βεβαίως ἂν μοι ἐπισυμβῇ... δυσάρεστὴν τι αἰφνιδίως, θὰ ἦσαι ὁ πρῶτος, ὅστις θὰ τὸ μάθῃς. Πρὸ πάσης ἄλλης διατυπώσεως, ἀνοίξω ἐκείνον τὸν σύρτην, ὅστις μετὰ τοῦ φωτογραφήματος τούτου περιέχει καὶ δύο ἢ τρεῖς ἐπιστολάς. Λάβε τὰ αὐτόγραφα καὶ τὰς εἰκόνας, θες αὐτὰ ἐντὸς φακέλλου καλῶς ἐσφραγισμένου καὶ ἀποστείλον πάντα εἰς τὴν δικαιοῦχον. Πέποιθα ἐπὶ σὲ καὶ σὲ παρακαλῶ ἐκ τῶν προτέρων νὰ μοι συγχωρήσῃς διὰ τὴν ἐνόχλησιν.

— Καλὰ! ἕως τότε ὁ σύρτης σου θὰ ἔχῃ ὅλον τὸν καιρὸν νὰ πλουτισθῇ δι' ἄλλων κειμηλίων, ἐκ νέων πηγῶν λαμβανομένων. Λοιπὸν, εἰς εὐαρεστίαν, θὰ ὀμιλήσωμεν ἄλλοτε περὶ τούτου.

— Ὅχι, ἀγαπῆτέ, δὲν θὰ ὀμιλήσωμεν πλέον· τὸ θέμα δὲν εἶναι τερπνόν. Παρηγόρησον τὴν ἀδελφὴν μου, εἰς τὴν δυνηθῇς· νυμφεύθητι αὐτὴν, εἰς θελήσῃ. Καὶ ἐπὶ τούτοις καλὴν νύκτα. Ἀρκετὰ εἶπομεν διὰ σήμερον.

Περὶ τὰ τέλη τῆς ἐπομένης ἐβδομάδος, λίαν πρωὶ ὁ θαλαμηπόλος τοῦ μαρκησίου ἐλθὼν ἐξύπνισε τὸν Σενὰκ καὶ τῷ ἀνήγγειλεν ὅτι εὔρε τὸν κύριον αὐτοῦ ἄπνουν ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ ἥδη πεπνηγότα. Παρὰ τὸ προσκεφάλαιον τοῦ νεκροῦ εὔρεν ὁ Ἀλδέρτος τὸν ἱατρόν, κοινὸν ἀμφοτέρων φίλον.

— Ἀπέθανεν ἐξ ἀνευρύσματος τῆς καρδίας, ἀπεφάνετο ὁ ἱατρός, ῥίπτων ἐπὶ τοῦ εἰσερχομένου ἐκφραστικὸν βλέμμα. Τώρα μοι ὑπολείπεται τὸ δυσκολώτατον πάντων. Ὑπάγω ν' ἀγγείλω τὸ τραῦμα εἰς τὴν δεσποινίδα δὲ Κιλλιάν διὰ νὰ ἡμᾶς πλησίον αὐτῆς, εἰς τὸ κλονισμὸς ἦναι σφοδρότερος τοῦ δέοντος.

Ὅτε ἡ Θηρεσία ἀφίκετο παρὰ τῷ ἀδελφεῷ ὡχρὰ καὶ κλονουμένη, εὔρε τὰς πρώτας ἐπικηδεῖους φροντίδας

ἦδὲν ἀνθρώπου· ὁ Ἀλβέρτος ἐπεσπάτησε καθ' ὅλα, ἀλλὰ δὲν ἐλπισμόνσε καὶ τὴν σύστασιν τοῦ ἀτυχοῦς, ὅστις ἀπὸ τῶν δεινῶν βραδέος θανάτου. Ἐν τῷ χαρτοφυλάκιῳ αὐτοῦ ἔθηκε τὸ φωτογράφημα καὶ τὰς ἐπιστολάς, ὥς ἔμελλε ν' ἀποδώσῃ πιστῶς ὅπου ἀνῆκον ἅμα τῇ πρώτῃ εὐκαιρίᾳ.

Ἡ θλίψις τῆς Θηρεσίας ἦν ἀπεριόριστος καὶ ἀπαρμυθητός, καθόσον οὐδὲ τὴν γλυκεῖαν παρηγορίαν εἶχεν ὅτι ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς ἀπέθανεν ὡς καλὸς χριστιανός. Πόσον ἀκόμη θά ὑπέφερεν, ἐὰν ἐγνώριζε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν περὶ τῶν αἰτίων τοῦ αἰθνιδίου τούτου θανάτου. Ἀλλά, χάρις εἰς τὴν νοήμονα ἀφοσίωσιν τοῦ Ἀλβέρτου, δὲν ἔμαθεν ἐκ τίνος ἀνευρύσματος ἀπέθανεν ὁ τελευταῖος τῶν Κιλλιαν.

Ἡ διαθήκη τοῦ μαρκιδίου, συνοπτικῶς συνταγείσα, κατέλειπεν εἰς τὴν ἀδελφὴν πᾶσαν τὴν κληρονομίαν, ἐπὶ τῷ ὄρφ τοῦ νὰ μειωθῇ αὐτὴ εἰς τὸ νόμιμον ποσόν, ἐὰν ἡ νεάνις ἐγίνετο μοναχὴ. Ὁ Ἀλβέρτος δὲ Σενὰκ διωρίζετο ἐκτελεστὴς τῆς διαθήκης, ὥς ἐκ τοῦ ὁποίου ἡ δεσποινὶς δὲ Κιλλιαν ἦν πολλὰκις ἠναγκασμένη νὰ ἔχῃ συνεντεύξεις μετ' αὐτοῦ. Ὅσάκις ἤρχετο εἰς τὸ οἰκογενειακὸν μέγαρον, συνωδεύετο πάντοτε ὑπὸ τῆς μίστρως Κράου· ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη τῆς παρουσίας τρίτου, ὅπως ὁ Σενὰκ μὴδὲ τὸν ἐλάχιστον ὑπαινιγμὸν περὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ αἰσθημάτων ἐπιτρέψῃ εἰς ἑαυτὸν. Ἡ Θηρεσία ἐφαίνετο φερομένη πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς ἄνθρωπον φροντίζοντα περὶ τῶν ὑποθέσεων αὐτῆς μετὰ τῆς εἰς τὸν κοινωνικὸν αὐτοῦ βαθμὸν ὀφειζομένης διακρίσεως· αὐτὸς δὲ, βλέπων τὴν νεάνίδα ἀδιαφοροῦσαν πρὸς πάντα καὶ ὑπὸ ἀθυρίας κατεχομένην, θὰ περιεφρόνει ἑαυτὸν, ἐὰν τὸ πένθος ἐκεῖνο διὰ προσωπικῆς σκέψεως ἐτάραττεν. Ἀλλῶς δὲ μόνον ἡ διακανόνισις τῆς κληρονομίας τοῦ τεθνεώτος, ἥτις ἦν ἰλιαν περιπλοκος, παρεῖχεν αὐτῷ ἱκανὰς ἀσχολίας. Ὅπως ἐπιδοθῇ εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην, μελετήσῃ τοὺς λογαριασμοὺς καὶ δέχεται τοὺς συμβολαιογράφους, τοὺς πιστωτὰς καὶ τοὺς προμηθευτὰς, ὡργάνωσε προσωρινὴν ἐγκατάστασιν ἐν τῷ γραφείῳ τῷ ἀτυχοῦς Χριστιανοῦ· ἐκεῖ δὲ ἡ Θηρεσία συνδιελέγετο μετ' αὐτοῦ καὶ εἶδε τὰς ἀναγκαῖας ὑπογραφάς, διότι ἡ κυρία Σαβορναὶ δὲν ἐπείρεπε νὰ διαταράσσεται ὁ οἶκος τῆς λεωφόρου Κλέβερ ὑπὸ τῆς κοσμικῆς τύφνης, ἥτις εἶναι ἀναπόδραστος συνέπεια τῶν κληρονομικῶν ὑποθέσεων.

Ἡμέραν τινά, καθ' ἣν ὦραν ἡ δεσποινὶς δὲ Κιλλιαν ἔμελλε νὰ ἔλθῃ ἐκ τῆς μονῆς, συνέβη νὰ προσκληθῇ ὁ Ἀλβέρτος ἐκτὸς τοῦ γραφείου ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος, ὅστις ἐξῆλθε λογαριασμὸν ἐπισκευῶν. Ἐξῆλθεν ἐν τάχει, θέλων νὰ ἐπιστρέψῃ ὅπως ὑποδεχθῇ τὴν νεάνίδα, λησμονήσας δὲ ἐπὶ τραπέζης τὸ χαρτοφυλάκιον αὐτοῦ, ἐν ᾧ εἶχε γράψαι σημειώσεις τινάς. Ἀλλὰ μόλις αὐτοῦ ἐξεληθόντος, ἡ Θηρεσία εἰσῆλθε μόνη, καθόσον ἡ μίστρως Κράου ἦν ἀπασχολημένη εἰς εὐτρεπισμὸν τοῦ παρακειμένου δωματίου. Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς νεάνιδος προσεῖλκυσε τὸ ἐρυθρὸν μαροκινὸν τοῦ χαρτοφυλάκιου, οὗ ἡ θεὰ τὰ μάλιστα αὐτὴν συνεκίνησε, μὴ ἀμφιβάλλουσαν ὅτι εἶχεν ἐνώπιον αὐτῆς λείψανον τοῦ ἀδελφοῦ, τεθὲν ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ Σενὰκ ὅπως δοθῇ εἰς τὰς χεῖρας, αἵτινες μόναι ἐδικαιοῦντο ν' ἀνοί-

ξωσιν αὐτό. Ἐλαβε λοιπὸν τοῦτο μετ' εὐσεβοῦς περιεργίας, ἐλπίζουσα καὶ φοβουμένη ἅμα τὰς ἀνακαλύψεις, αἵτινες φέρουσι τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ὅταν ἀνακινή τις τὴν μνήμην τῶν νεκρῶν.

Τὸ πρῶτον, ὅπερ εὗρεν, ἦν τὸ φωτογράφημα τῆς Κλοτίλδης φέρον τὴν ἐπομένην ἡμερομηνίαν, ἣν ἀνέγνω στενάζουσα· Κ α ῖ ρ ο ν, 20 φ ε β ρ ο υ α ρ ί ο υ. Ἐσκέψατο διατὶ ἡ ἡμερομηνία αὕτη ἔθιγε πλέον πάσης ἄλλης τὴν καρδίαν αὐτῆς. Τῇ ἐφαίνετο ὅτι μακρὰ παρῆλθον ἔτη ἀπὸ τῆς 20 φεβρουαρίου! . . . Μετὰ μικρὸν ἡ μνήμη τῇ ἐπανῆλθε· τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀκριβῶς ὁ Ἀλβέρτος ἀπῆλθεν ἐπανερχόμενος εἰς Γαλιαν. Ποῖον κενὸν ἠσθάνθη ἐκ τῆς ἀναχωρήσεως ταύτης!

— Ὑψίστε Θεέ! διελογίσθη εὐθὺς. Σκληρότερον κατόπιν ἐδοκίμασα κενόν! Ταλαίπωρε Χριστιανέ!

Σπογγίζουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶδε τὴν ὑπογραφήν τῶν μετὰ τῆς εἰκόνης ἐπιστολῶν, ἀπλοῦν τι βαπτιστικὸν ὄνομα· Κ λ ο τ ῖ λ δ η. Τὰς παρειάς αὐτῆς τὰς ἀπὸ πολλοῦ ὥχρας ἠσθάνθη ὑπερυθρίσας, καὶ τὸ ἐρύθημα τοῦτο ἐθεώρησεν ἐπιμεμπτον, ὡς ὑπεμφαίνον καταδίκην, ἣν οὐδὲν δικαίωμα εἶχε ν' ἀπαγγεῖλῃ. Ταχέως ἐπανεκλείσε τὰ ὑποπτα ἐκεῖνα γράμματα, ὅπως ἀνασκαλευσθῇ καὶ τὰ ἄλλα ἐγγραφα, πρὶν ἢ ῥίψῃ εἰς τὸ πῦρ τὰ ἀπαράβιαστα ἐκεῖνα ἀπόρρητα. . . . Ἐπισκεπτήριά τινα περιῆλθον εἰς χεῖρας αὐτῆς.

— Φεῦ! ὑπεστέναξεν, οὔτε κἀν διὰ τῆς ἀποστολῆς ἐνὸς τοιοῦτου ἐπισκεπτηρίου μοι ἔδειξε ποτε ὅτι ἐσκέπτετο περὶ ἐμοῦ ἀπὸ τῆς ἐπανόδου του.

Αἰφνης ἐβάλεν ἀληθεῖς κραυγὴν τρόμου· ἐπὶ τοῦ χάρτου, ὃν ἐκράτει εἰς χεῖρας, οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς διέκριναν τὰς ἐπομένας λέξεις:

Ο ΚΟΜΗΣ ΔΕ ΣΕΝΑΚ.

Δίς, τρίς, εικοσάκις ἀνεῦρε τὸ αὐτὸ ὄνομα. Τὸ χαρτοφυλάκιον, οὗ τὸ περιεχόμενον ἀνεσκάλευσεν, ἦν τοῦ Ἀλβέρτου. . . . Ἐρρίψεν αὐτὸ ταχέως ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἔφυγεν εἰς τὸ ἀπώτατον ἄκρον τοῦ δωματίου, λιπόθυμος ἐξ αἰσχύνης ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ συλληφθῇ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐν τῇ ἀναδιψῇ αὐτοῦ.

Ἐκάθησεν ἀπειρηκυῖα ἐπὶ μιᾷς θρονίδος, Τὸ πρῶτον ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν ἐσκέπτετο περὶ ἄλλου τινὸς ἢ περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Χριστιανοῦ, θανάτου, οὗ αἱ περιστώσεις καὶ αἱ δακρύουσι θλίψεις πᾶσαν ἄλλην μέριμναν αὐτῆς ἔρριψαν εἰς λήθην. Ἐπανελάμβανε μηχανικῶς ὅπερ ἀνέγνω ὄνομα· ὁ κόμης δὲ Σενὰκ. Ἐλεγε δὲ καθ' ἑαυτήν·

— Ἀπὸ τῆς 20 φεβρουαρίου τὸ φωτογράφημα καὶ τὰ γράμματα αὐτὰ τὸν συνοδεύουσι πάντοτε. Ἐφερεν αὐτὰ ἐν τῷ θυλακίῳ ὅτε πρὸ τινῶν ἡμερῶν τόσῃν ἐδείκνυνεν εὐγλωττίαν καὶ μετὰ τόσῃς δυσκολίας ἐγὼ τὰ ἀπλύνων! Θεέ μου! πῶς με τιμωρεῖς;

Τότε ἐσκέψατο ὅτι ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ἦν ἐκ θείας προνοίας, ἐφ' ἣ ὀφείλεν εὐγνωμονεῖν τῷ Θεῷ· ἀλλ' οὐδὲ κἀν ἀπεπειράθη τὴν ὥραν ἐκείνην νὰ τονίσῃ τὸν ὕμνον τῆς εὐγνωμοσύνης· τὰ χεῖλη αὐτῆς ὑπεψιθύριζον ἕτερον ἄσμα, ἐπίσης πένθιμον. Ἡ χρυστὴ ἐκείνη ψυχὴ διελογίσθη τότε ὅτι μαθοῦσα τὸ ἀπόρρητον τοῦτο τυχαίως καὶ ἐκ παραδρομῆς οὐδόλως ἐδικαιούτο νὰ ποιήσῃται χρῆσιν αὐτοῦ, ὥφειλε δὲ ὅσον